

Daniel Turp: «Si guanya el Sí, Catalunya està més que preparada pel 2-O»

Entrevista al professor Daniel Turp, president de l'Institut de Recerca per a l'Autodeterminació dels Pobles i les Independències Nacionals (IRAI), que acaba de presentar un informe sobre el procés d'autodeterminació de Catalunya | «No es pot ser un país amb una part del poble que no dona ja el seu consentiment a ser governat»

Daniel Turp durant l'entrevista | Marina Reig

Daniel Turp és el president de l'Institut de Recerca per a l'Autodeterminació dels Pobles i les Independències Nacionals (IRAI) i professor de Dret Internacional i Constitucional a la Universitat del Quebec. Va ser un dels experts consultats per la Comissió Parlamentària pel Dret a Decidir, ara ha desembarcat altre cop a Barcelona per presentar un informe sobre el procés d'autodeterminació de Catalunya (https://irai.quebec/wp-content/uploads/2017/09/IRAI_Rapports-experts-Catalogne_EN_final.pdf), que ha elaborat un grup d'experts internacional de l'institut que presideix. Tal i com ell mateix ens explica, aquest informe «no té un objectiu polític, no pretén influir o interferir en el procés, si no que aborda la situació catalana des d'un punt de vista totalment científic d'observadors i d'experts en dret, història, sociologia i anàlisi polític».

El professor Turp però, també és un reconegut militant independentista que ha estat parlamentari al Quebec durant més de 10 anys. Per aquest motiu hem parlat amb ell de l'informe que ha coordinat però també de qüestions menys acadèmiques.

És il·legal el referèndum?

En primer lloc cal entendre que la justificació de la il·legalitat prové del concepte «indissolubilitat de l'Estat espanyol» que apareix a la Constitució Espanyola però aquest sobretot també és un text que refrenda i garanteix la democràcia. És per aquest motiu que es podria interpretar que el dret a decidir, que es deriva d'aquesta garantia de democràcia, té cabuda en l'actual Constitució. Per altra banda, no podem obviar que Espanya té subscrits tractats internacionals que es refereixen al dret a l'autodeterminació i, sent d'aplicació superior a la Constitució, haurien de cobrir el dret a decidir del poble català.

Però creuen que ara com ara es podria comptar amb el reconeixement internacional del referèndum?

És cert que de moment Europa està seguint les actituds del govern espanyol des de la comoditat de dir que és la legalitat constitucional la que determinarà el suport de la Unió Europea als resultats del referèndum. Però també comencen a percebre's indicis que no els serà tan fàcil adoptar una posició diguem-li «neutra» o a favor del govern espanyol veient per una banda la mobilització catalana i per l'altra els esforços gairebé antidemocràtics que s'estan fent per aturar les urnes. Un exemple són les declaracions de Juncker afirmant que es respectarien els resultats del referèndum. Tot i que es poden llegir de moltes maneres, no contenen la paraula «il·legal» i en canvi sí que parlava que s'havia de donar importància al fet del referèndum en si mateix. A més, és important tenir present que la UE ja ha admès fa anys estats que van obtenir la seva independència a través de processos i referèndums titllats i considerats il·legals pels governs dels països dels que es desconnectaven. Els països Bàltics.

Quin és el llinar de participació que segons vostè legitimaria el resultat del referèndum?

La participació serà segurament l'eix entorn al qual giraran les posicions i els gestos dels diferents actors del procés i del referèndum. I tot i que s'ha criticat el fet que la llei catalana del referèndum d'autodeterminació no explicita cap mínim de participació per legitimar-lo, la gran majoria de lleis d'aquest tipus, emeses en altres països, tampoc contenen aquest element. Cal tenir també en compte que es tracta d'una situació molt especial, ja que tenim un govern i uns partits polítics que no estan fent campanya pel *No*, sinó que directament fan campanya contra la participació, donant instruccions perquè no s'exerceixi el dret a decidir. En aquestes circumstàncies considero que els *absents* s'equivocaran i per tant el resultat, sigui, quin sigui serà legítim.

I per què creu que el govern espanyol no permet que el poble català decideixi?

Desconec les raons fonamentals però el que estan transmeten gira entorn a la importància de la unitat d'Espanya i aquesta no pot ser erigida com a el *bé* en si mateix quan una gran part de la seva població no se sent part d'aquesta unitat. Només calia ser aquí per la Diada per percebre l'anhel d'una bona part del poble català de governar-se. No es pot ser un país amb una part del poble que no dona ja el seu consentiment a ser governat.

Però i el dia després què? Què pot passar el 2-O?

Quan el 1995 el Quebec va tenir l'oportunitat de decidir la seva pertinença o no al Canadà tot estava bastant preparat pel dia següent. S'havia fet molta feina preveient l'escenari de la independència. I us puc assegurar que aquí a Catalunya encara s'està més preparat. El fet que no sigui visible té una raó òbviament política per part dels no-partidaris del referèndum i també d'estratègia obligada per l'assetjament al que està sotmès el govern per part de Madrid. No tenim encara cap estudi comparat sobre com es fan les transicions però hi ha exemples aquí mateix a Europa de *desconnexions* o separacions de països que no ho volien permetre en una primera instància.

Si fos parlamentari o alcalde aquí com viuria el fet de posar la seva vida personal en la *il·legalitat*?

De cap manera consideraria que em trobo en situació il·legal sinó dins una altra legalitat: la legalitat catalana. Es parla molt de desobediència però jo li diria que és obediència a una llei, aprovada pel Parlament. Obediència a una altra legalitat.